

sin Vanskelighed at opnaa en regelmæssig Forbindelse, uden at der blev givet et saadant Monopol med Pligt til at besørge Færgeriet mellem Øen og Fastlandet. Men nu er Forholdet et helt andet end den Gang. Trafikken er mange Gange fordoblet siden 1793, der er mange Søfolk bosiddende paa Fanø, og det er dem ofte om at gøre at have en fast Forbindelse, saaledes at de, naar de skal rejse ud til deres Skibe, kan være sikre paa at komme af Sted, naar Tiden er inde. Der er en stor Fiskerflaade paa Fanø, som ogsaa er interesseret i, at der er en sikker Forbindelse med Fastlandet; den stærkt tiltagende Turiststrøm i Badesæsonen har ogsaa ganske forvandelt Trafikken, saa den nu er overordentlig stor i Forhold til den Gang, ligesom der paa Fastlandet lige overfor har rejst sig en stor By, hvis Beboere ogsaa tidt benytter denne Forbindelse. At der vilde opstaa et Misforhold mellem Monopolejerne og Befolkningen, var ikke ganske urimeligt, det var tværtimod sandsynligt. Monopolejerne har jo deres Interesse i at lave Forretning af det, medens Befolkningen er interesseret i at faa en god og billig Forbindelse. Det er Amtsraadet, der skal fastsætte Taksterne hvert tredje Aar, og det var ikke altid saa behageligt et Hverv. Amtsraadet har haft et fast Udvalg siddende, thi det var ikke blot hvert tredje Aar, denne Sag var paa Dagsordenen, men der kom idelige Klager, saa at Amtsraadet jævnlig havde med disse Sager at gøre. Jeg har i en længere Aarrække siddet i dette Udvalg og ved derfor, hvor vanskeligt dette Forhold kunde være. Vi overlod undertiden til Esbjerg Byraad og Nordby Sogneraad at forhandle med Færgeriejerne, men der kom næsten aldrig noget ud af det. Navnlig i de sidste Aaringer under de ekstraordinære Forhold har det været meget vanskeligt, idet der ofte er søgt om ekstraordinære Takstforhøjelser, hvad vi i Regelen ikke kunde gaa ind paa. Det, som maaske særlig har givet Anledning til de spændte Forhold, er den Smaalighed, hvormed Færgeriejerne overholdt Monopolet, idet de f. Eks., naar Folk var paa Fanø og ikke godt kunde vente til den ordinære Færge gik og derfor lejede Ekstrafærge, vaagede strengt over, at Billetprisen blev godtgjort Færgeriet. En af Aarsagerne til, at denne Sag kommer frem, er dog nok de vanskelige Besejlingsforhold fra Esbjerg til Fanø. De, der har været paa Fanø — og det har vel de fleste —, vil vide, at naar man kommer ud fra Esbjerg Havn, skal man først et godt Stykke mod Vest helt hen til Fanøs Nordspids, og saa skal man sejle mod Syd og

endda en Streg mod Øst for at følge en Rende, som kaldes Loen, for at komme ind til Nordby. Vejen bliver derved nærmest dobbelt saa lang. Men dette er dog ikke det væsentligste. Det væsentligste er, at denne Rende, Loen, undertiden kan sande til, der kan lægge sig Sandbarrer ind i den, saa at Færgen sidder fast. Nordby Kommune har et Par Gange laant Statens Uddybningsmateriel for at uddybe disse Sandbanker; men det er ikke behageligt, naar Færgen saaledes sidder fast der, og de ombordværende ikke kan komme i Land. Særlig ved Vintertid og ved østlige Vinde kan det volde meget Besvær, og det kan da hælde, at Færgen slet ikke kan komme ind, men maa lægge til helt ude ved Nordspidsen paa et Sted, som kaldes Batterierne. Jeg har et Par Gange været derovre ved Vintertid, hvor vi har maattet staa af ved Batterierne, og jeg maa sige, at det var ikke nogen behagelig Sejllads. Naar man kom derover, blev man sat over i en lille Baad, og naar denne saa ikke kunde komme længere ind til Land, maatte man sætte sig op paa Ryggen af en Matros for at blive baaret det sidste Stykke ind til Land. Derinde var der ganske vist en Vogn til Postsagerne, men det øvrige Gods og Passagererne blev sat af ude paa Stranden, og Passagererne maatte da gaa ca. ¼ Mil ind til Byen, og det er ikke nogen behagelig Tur ved Vintertid at gaa den lange Vej.

Naar Staten nu overtager Færgeriet, er den interesseret i, at Besejlingsforholdene er gode, og da Staten jo har sit Uddybningsmateriel liggende derovre lige ved Siden af, vil det ikke blive vanskeligt eller bekosteligt for Staten at oprense disse Sandbarrer, som lægger sig i Sejlløbet, saaledes at Sejlladsen kan blive betydelig bedre. Jeg anser derfor den foreslaede Ordning for fortrinlig og haaber ogsaa, at dette Forslag vil gaa igennem dette høje Ting.

Hvad den økonomiske Side af Sagen angaar, vil Staten neppe lave nogen Forretning derved, men det er jo heller ikke Meningen. Paa den anden Side vil Staten, da det bliver et Statsmonopol, ogsaa være Herre over Taksterne, saaledes at den ikke behøver at tage Penge ved denne Sag. Hvad Købesummen angaar, anser jeg ogsaa denne for at være passende, jeg antager, at Materiellet er omtrent de Penge værd i denne Tid, men under ordinære Forhold vil det nok være en for høj Pris. Da Esbjerg Byraad, Nordby Sogneraad og Ribe Amtsraad betaler 45 000 Kr., som maa fradrages Købesummen, antager jeg dog, at den Pris, Staten kommer til at betale, kommer op i Nærheden af det;